

जनगणा जनांच्या गणा | अमखंदता | दैत्यभंजना | (विघ्ननाशना) |
अमर तूं नामक देवांच्या | मुजरा धावा नम्र द्वाहारांच्या | पुरव तूं
गानस शणीं अमुच्या ॥

धे उग्ररूप जनगणा | असुरमर्दना | धांव या क्षणा | नको तव सौम्य
ध्यान आज ॥ चढव शणीं अंगां युद्धसाज | देशबुडव्यांच्या जिव
माज ॥

ही देशबुडव्यांची जात | करी वाताहात | देशाच्या धात | हरामखोर
करी (करती) स्वार्थपिपासी ॥ मातृभूमिस दगा देई | फाळणीच्या सुरा
धुसवी हृदयीं ॥

मायभूच्या रक्ताने यांचे | रंगले पायांचे | हात वुष्टांचे | तरी बेशरम
सत्ता घेती ॥ वेगडी यांची देशभक्ति | भूः भूः यांच्या जिनगीवरती ॥

वरी शुभ्र वस्त्रं पाठरीं | दिसती गोजिरीं | परी अंतरीं | काव्यापरी
भाव काळा ॥ स्वार्थीवर खिळे सदा जोळा | गुळाळा उसळा जणूं मुंगळा ॥

(चाळ)

अहिंसेच्या नादानं यांनीं | केडी हिंसाव्या देशाची ॥
केडी कत्तळा पाक गुंडांनीं | निष्पाप लारवां लोकांची ॥
हे कोडगे ओडती प्रेजवानी | तिकडे होळी वसंदांची ॥
हे दंग माचगाथनीं | तिकडे इज्जल गेडी भागिनींची ॥

(चाळ)

रक्ताने हरामखोरांचे रंगले हात ॥
तरी म्हणती मिळालं स्वातंत्र्य रक्तविरहित ॥
जनगणा तुला हे कावेबाज फंस्वित ॥
तूं भोळ म्हुणून कांण्यांना शिरां मिरवीत ॥

(चाळ) जनगणा विशालोदरा | क्षमसागरा | शिमासी थारा | गुन्हा

अक्षय्य जरी घडला ॥ पाप्यांकडे केळस काणाडोळा (भाजोच्यांना
मान पुरा नदळा ॥

यांचे गुन्हे कसे बणवें । जीभ खंतावे । मन कण्टावे । भडका
जाय जुडन काळजाच्या ॥ शत्रुपुढे गुडचे रंकण्याच्या । इतिहास घडती
लाचारीचा ॥

(चाल)

किलिदां यांच्या लाचारीनें कांढन तुज लागे ॥ जनगणा ॥
लाविती तुज हे कुडमनापुढे टेंकाया गुडचे ॥
काश्मीरांपुन रोळ्या हुसकण्या सिध्द जवान होते ॥ जनगणा ॥
अवसानधात कराया सजले पंडित निज हाते ॥
घरचा तेंटा नव्हाथ्यावरी नेत्र शंतिदूत ॥ जनगणा ॥
अपुल्यासह ठरविलें जनगणा मंदबुद्धि तूते ॥

(चाल)

तीन वेळां केळें आक्रमण । हांडगाईनं । पाकिस्तानानं । भारतावरी
पुटून पडती ॥ जवान बहादुर आमचे लढती । गनीम चींची
करत पळती ॥

जवान आमचे बहादुर किती । रक्त सांडती । शिपूस मारती ।
प्राणांची बाजी लावून लढती ॥ कितीकडे ते पडती धारतीर्थी ।
जयश्री लोळे चरणावरती ॥

जवानांनीं भान विसरून । रक्त शिंपून । प्राण अर्पून । मुक्त केलेला
मुख्य युद्धांत ॥ दिवटे हे नेते परत करतात । जनगणा जाग
होतसे धात ॥

(चाल)

या दिवत्या पुढाच्यांमुळे नाश ओढवला ॥
देवधान वाचितां पाटा इतिहासा सगळा ॥
नाकतेपिणे काश्मीरचा भाग गमवीला ॥
तो 'श्याम' प्रसाद मूमीला पारखा सागा ॥

बहादुर लाऊ. अंतरला मातृभूमिळा ॥
स्वराज्यांत त्याण जवानांचा मातीमोठ (कवडीमोठ) ठरला ॥

(चाळ) जवानांनीं विजय मिळविला। त्याला नेते बडा लावीत ॥
जवान किती रणावर पडला। त्याची नाहीं नेत्यांना खंत ॥
भगिनींच्या पोट्या व पाळांनूला। हे पाणी जबाबदार होत ॥
जनगणा किती रे तूं भोक्ष। डोंगरांच्या थापांना भुलत ॥
यांच्या खोटेया भाषणवाजीळा। बनतोस किती हातोहात ॥

(चाळ)

सासष्ट सालची पुनरावृत्ती बदलतरीं झाली।
जवानांच्या रत्तानें शिंपली भूमि रिपुस दिधली ॥
जवानांच्या उज्वळ फोतीवर फिरवियला वीळा
सिमला-शिखरी नेत्यांच्या अवलक्षणी पाळी ॥
जगज्जीवना 'शम' तुझ्यांतिल मरून कीं गेला।
खण पितळ हो; यश अध्याते उन्मळलें भूला ॥
(मिचेष्ट धरणीला ॥)

सिमल्याला रंगळें शांतिचे नाटक ही मोठे।
नाटक केवळ नाटक। त्यामधीं वस्तुवता मोठे ? ॥
सूर चढवुनी हेत व्हाईला साजिदै साध।
स्पष्टी चाळे तशी मारण्या अस्वाभित खात ॥
जागत फरणें तुला जनगणा इथें ठरे पाप।
हेत विवाया निघती बुडवे रुढ। सोई शोष ॥

(चाळ)

हे वरच्या म्हातारीचे काळ। स्वकीयांचा वळ।
कारण्यामधीं कुशल। परक्यापुढें सदा धोळती गोडा ॥
लाचारीनें वेगाडती तोंडा। कृतीनें हे लाजाविली
पंढां ॥

नादान राज्याफतनि । लाकवोश्यांना । बूटचाश्यांना ।
जनगणा अदल वडकी धान ॥ हातीं हे उपटून त्यांचे कान ।
राख निज अग्रपूजेचा मान ॥ (राख निज अग्रपूजासन्मान ॥)
सिमळा करार घोर लांधान । तुझा अपमान । जनगणा
जाण । लागे तुज भ्याडपणाचा डाग ॥ शत्रूनें नेला मुक्त
भूभाग । जरा तरी मर्दीसम तूं वाग ॥

मुम्बई व डोंबिवली
रचना ९ ते १२ जुलै १९७२

(वरील पोवडा मुंबई जनसंवानें प्रासिद्ध केला. २०.७.१९७२)